

โครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

การจัดตั้งตามภารกิจถ่ายโอน

รัฐบาลสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) เมื่อปี 2543 ตามแนวนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ศบกต. คือ การให้เป็นกลไกดำเนินงานด้านการเกษตรอย่างมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ เป็นศูนย์กลางให้บริการด้านการเกษตร ช่วยปรับปรุงหรือพัฒนาการเกษตรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายรัฐ สถานการณ์ และความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรโดยการบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ ศบกต. ต่อมาในปี 2548 ภารกิจการจัดตั้ง ศบกต. ของสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ฮ่องสอน ถูกถ่ายโอนไปยังเทศบาลตำบลออนใต้ ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2542) ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2549) และ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2557) ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 2 และ ฉบับที่ 3 ซึ่งกำหนดบทบาทการสนับสนุน ศบกต. ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล ดังนี้

- การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
- การส่งเสริมอาชีพ สร้างผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน
- การให้บริการด้านการเกษตรหรือคลินิกเกษตร เช่น การจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือการเกษตรสำหรับการให้บริการในการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร
- การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้วิชาการเกษตร และจัดหาวัสดุที่สูญปรกรณ์
- การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ พันธุ์กรรม พืช สัตว์ เป็นต้น
- การแก้ไขปัญหาของชุมชนและเกษตรกรเกี่ยวกับการเกษตร
- การประสานงานและบูรณาการส่วนราชการในระดับพื้นที่ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ตำบล เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร การให้บริการถ่ายทอดความรู้ และงบประมาณที่ลงสู่ชุมชน ให้เป็นแผนปฏิบัติงานร่วมกันผ่าน ศบกต.

- การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลการเกษตร ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ให้เป็นข้อมูลข่าวสาร ด้านการเกษตรระดับตำบลโดยให้มีการนำเสนอข้อมูลที่สถานที่ทำการ ศบกต. ในรูปแบบต่างๆ ให้ประชาชนทราบ

หลังรับมอบภารกิจ เทศบาลตำบลออนใต้ซึ่งขณะนั้นเป็น อบต. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่เรียกว่า คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) คณะกรรมการชุดนี้ประกอบไปด้วยนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลออนใต้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล ตัวแทนหมู่บ้านๆ ละ 1 คน ที่เป็นแกนนำกลุ่มต่างๆ ด้านการเกษตร เช่น กลุ่มผัก กลุ่มปุย กลุ่มเกษตร รวมทั้งอาสาสมัครด้านการเกษตร เช่น หมอдинอาสา ทั้งนี้ก่อนการจัดตั้งคณะกรรมการ เทศบาลตำบลออนใต้ซึ่งขณะนั้นเป็น อบต. ได้จัดประชุมชาวบ้านเพื่อแนะนำโครงการ ศบกต. ที่จะช่วยต่อยอดการดำเนินงานด้านการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชน โดยการส่งเสริมการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ย การทำเกษตรอินทรีย์ และการทำเมล็ดพันธุ์พืช เป็นต้น สำหรับที่ทำการศูนย์ในช่วงเริ่มต้นนั้นอยู่ที่เทศบาลตำบลออนใต้ซึ่งขณะนั้นเป็นที่ทำการ อบต. ต่อมาภายหลังจึงได้ย้ายที่ทำการศูนย์ไปที่หลังไร่ยาสูบหมู่ 6 ก่อนที่จะย้ายไปยังพื้นที่ว่างเปล่าบริเวณเหมืองฝายเดิมของหมู่ 8 บ้านปง ตำบลออนใต้ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ในนาม “ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง” จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากง่ายต่อการเข้าถึงและสามารถใช้เป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติการด้านการเกษตรเป็นอย่างดี ทั้งนี้ได้รับงบประมาณจากที่ว่าการอำเภอในการสร้างศูนย์เรียนรู้ฯ จำนวนสองแสนบาทภายใต้โครงการจัดตั้ง ศบกต.

กิจกรรมดำเนินงาน

นับตั้งแต่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ศบกต. มีการประชุมเกิดขึ้นเป็นประจำทุกเดือน การประชุมนี้มีความสำคัญมากในแง่ของการเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการ ศบกต. และชาวบ้าน ทั้งการรับรู้นโยบายและการดำเนินงานด้านการเกษตร และการเสนอความต้องการด้านการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานตามพันธกิจ ในการประชุมแต่ละครั้ง มีนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลออนใต้เป็นประธาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลทำหน้าที่เป็นเลขานุการและเป็นผู้ชี้แจงนโยบายด้านการเกษตรของกระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ รวมไปถึงการสอบถามความต้องการของชุมชนในการพัฒนาด้านการเกษตร และเสนอแนะทิศทางการปลูกข้าวและการดำเนินงานด้านการเกษตรที่สอดคล้องกับนโยบายและสถานการณ์ในชุมชน ส่วนเทศบาลตำบลออนใต้จะเป็นผู้นำข้อสรุปจากการประชุมไปดำเนินการต่อโดยการจัดทำเป็นแผนกิจกรรมภายใต้โครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) เพื่อ

นำเสนอให้ผู้บริหารเทศบาลพิจารณาจัดสรรงบประมาณดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน

ปกติเราประชุมเรื่องอะไรกันบ้าง นอกจากการอบรม?

เจ้าหน้าที่เทศบาลอธิบายเพิ่มเติมว่า (เมื่อ 17 ธันวาคม 2562) “เจ้าหน้าที่เกษตรจะบอกข้อมูลด้านการเกษตรของสำนักงานเกษตร มีนโยบายอะไรบ้าง ปลูกข้าวอย่างไร ฤดูกาลปลูกพืชแต่ละช่วงเป็นอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง ก็มาคุยในคณะกรรมการศูนย์ฯ แล้วคณะกรรมการศูนย์ฯ ก็จะไปคุยกับชาวบ้านต่อ อีกอย่างคณะกรรมการศูนย์ฯ จะรู้ความต้องการของชาวบ้าน เขาจะไปคุยกันในวงเสวนาบ้าง เจอกันก็คุยบ้าง คุยกันแบบบ้านๆ เช่นว่า ผลผลิตเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร พอชาวบ้านสะท้อนมา คณะกรรมการก็จะมาคุยกับเราต่อ”

ช่วงแรกเริ่ม เทศบาลตำบลออนใต้ซึ่งขณะนั้นเป็น อบต. จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาหอยเชอรีระบาดในนาข้าวของเกษตรกรเป็นเวลา 2 ปี โดยการรับซื้อหอยเชอรีจากเกษตรกรในราคาถังละ 200 บาท (ถังที่มีความจุ 120 ลิตร) พร้อมกับสนับสนุนน้ำตาลและถังหมัก 60 ใบ เพื่อให้เกษตรกรได้ช่วยกันทำปุ๋ยหมักจากหอยเชอรี น้ำหมักที่ได้ส่วนหนึ่งถูกนำไปแจกจ่ายให้คณะกรรมการ ศกบต. เกษตรกร และชาวบ้านแต่ละคนได้ทดลองใช้ในการปลูกพืชผักคนละ 1-2 ขวด สำหรับน้ำหมักอีกส่วนหนึ่งถูกนำไปจำหน่ายให้กับชาวสวนลำไยในราคาถูกเพื่อคืนต้นทุนเท่านั้น

ต่อมา คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศกบต.) มุ่งเน้นการส่งเสริมการทำเกษตรแบบธรรมชาติในรูปแบบของเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเพื่อช่วยเพิ่มรายได้และลดต้นทุนของเกษตรกรในชุมชนตามแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมหลักที่ดำเนินงานระหว่างปี 2554-2555 คือ การฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรหลายเรื่องตามความต้องการของเกษตรกรพร้อมกับอุปกรณ์จำเป็นโดยเฉพาะถังหมักปุ๋ย โดยการสนับสนุนโครงการจากเทศบาลตำบลออนใต้หลายครั้งหลายครา ได้แก่ การเพิ่มผลผลิตลำไยในฤดูและนอกฤดูการผลิต การตัดแต่งลำไยหลังการเก็บเกี่ยว การปลูกผักอินทรีย์ และการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์โดยคณาจารย์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ณ ฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งยังมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องเกษตรธรรมชาติโดยอดีตผู้ช่วยเกษตรจังหวัดลำพูน ณ บ้านหัวขัว ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และที่ทำการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ที่บ้านปง ซึ่งครอบคลุมเรื่องการผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การผลิตเชื้อราขาว การทำปุ๋ยหมักจากเชื้อราขาว การใช้ประโยชน์จากเชื้อราขาว การสร้างคอกสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การวางแผนการผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้งการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการประมง

เจ้าหน้าที่เทศบาลอธิบายเพิ่มเติมว่า (เมื่อ 17 ธันวาคม 2562) “ก่อนหน้านั้นมีแต่การประชุมประจำเดือน มีการอบรมเกษตรกรธรรมชาติ 2-3 ครั้ง โดยอาจารย์แดง คือ เราตั้งงบประมาณให้ แล้วเอาชาวบ้านไปอบรมที่บ้าน อาจารย์แดงที่หัวขัว ลำพูน บ้านท่านเลี้ยงไก่แต่ไม่เหม็นเพราะใช้น้ำหมักกรด และให้สัตว์กิน ซึ่งเป็นสูตรของเกาหลีที่ท่านไปเรียนมาจากนัทซ์ ตันโซ ที่รู้จักกับอาจารย์แดง ก็เพราะอาจารย์แดงไปซื้อกล้าไม้บ้านลุงทัศน์แล้วชวนลุงทัศน์ไปดูที่บ้าน ลุงทัศน์เลยไปคุยกับท่านนายก”

ก่อนการฝึกอบรมแต่ละครั้ง เทศบาลตำบลออนใต้จะทำประกาศเชิญชวนเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยส่วนใหญ่จะมีผู้เข้าร่วมที่เป็นคณะกรรมการ ศกบต. และตัวแทนชาวบ้าน หลังการอบรมกลุ่มคนเหล่านี้มักจะกลับมาทดลองทำ เมื่อได้ผลแล้วก็จะทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรคนอื่นๆ ต่อไป ส่วนปุ๋ยหมักที่ชาวบ้านร่วมกันทำที่ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงก็จะถูกแจกจ่ายให้แต่ละคนนำไปใช้ในการปลูกพืชซึ่งมักใช้แล้วได้ผลดีและช่วยลดต้นทุนการเกษตร อย่างไรก็ตาม การใช้ปุ๋ยหมักกลับไม่เป็นที่แพร่หลายมากนักเนื่องจากชาวบ้านมักไม่นิยมทำใช้เองที่บ้าน ชาวบ้านจะนำปุ๋ยหมักไปใช้ก็ต่อเมื่อได้รับแจกติดไม้ติดมือกลับไปหลังการจัดกิจกรรมทำปุ๋ยหมักร่วมกันที่ศูนย์เรียนรู้ฯ

เจ้าหน้าที่เทศบาลอธิบายเพิ่มเติมว่า (เมื่อ 17 ธันวาคม 2562) “เวลาอบรม เขาจะคัดเลือกคนกันมาเอง เขาก็ให้ความสนใจ เขาก็ให้ความสนใจ บางคนอบรมแล้วก็เอามาใช้ แต่ก็เป็นส่วนน้อยมากที่จะเอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ มีแค่บางที่สนใจจริงๆ ออกไปอบรม 30 ราย เอากลับมาใช้จริงไม่ถึง 10 คน”

รูปธรรมศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว

ผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรไม่ได้ถูกประเมินไว้อย่างชัดเจน เพียงแต่พอเห็นเค้าลางของการที่ชาวบ้านส่วนหนึ่งนำความรู้ที่ได้รับไปปลูกพืชผักสวนครัว การลดรายจ่ายระยะสั้นจากการแจกปุ๋ย และการได้รับการสนับสนุนต่อยอดจากหน่วยงานอื่น เช่น โครงการ 9101 สนับสนุนให้ร่วมกันทำเชื้อราไตรโคธราและลิโบลีเย อย่างไรก็ตามคณะกรรมการ ศกบต. ยอมรับว่า การบริหารจัดการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นรูปธรรมที่ยังดำรงอยู่อย่างชัดเจนที่สุดและน่าจะคงอยู่ต่อไปได้ในระยะยาว ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเกิดขึ้นประมาณปี 2554 ซึ่งเป็นช่วงที่การทำปุ๋ยหมักหอยเชอรี่เริ่มซาลงเพราะขาดแคลนวัตถุดิบ โดยการปลูกปั้นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลภายใต้โครงการ ศกบต. พร้อมได้รับงบประมาณสนับสนุนเป็นเวลา 3 ปีจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 เชียงใหม่ การรวมกลุ่มกันเป็นศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นไปเพื่อให้เป็นแหล่งเมล็ดข้าวพันธุ์ดีของเกษตรกร มีการจัดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้มาตรฐานในราคากันเองให้กับเกษตรกรภายในตำบลเดียวกันและต่างตำบล โดยดำเนินการควบคู่ไปกับกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตร สำหรับ

ที่ทำการของศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวตั้งอยู่ที่บ้านของคณะกรรมการท่านหนึ่ง (ลุงแก้ว) ในหมู่ 10 ซึ่งมีอุปกรณ์ครบครัน ทั้งโรงสีข้าวขนาดเล็ก เครื่องเป่าข้าว และเครื่องอบข้าว

คณะกรรมการทำการระดมหุ้นจากการเปิดรับสมาชิกที่เป็นเกษตรกรในตำบลพร้อมจัดจำหน่ายข้าวและเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้มาตรฐานให้กับสมาชิกในราคาถูก สมาชิกสามารถซื้อหุ้นได้ไม่จำกัดในราคาหุ้นละ 100 บาท ในปี 2562 มีสมาชิกจาก 11 หมู่บ้าน จำนวน 304 คน มีเงินหุ้นจำนวน 80000 บาท ปีใดที่ขายข้าวดีและมีกำไร คณะกรรมการจะจ่ายปันผลคืนให้กับสมาชิกร้อยละ 10 ตามจำนวนหุ้น เช่น นาย ก มีหุ้นจำนวน 10 หุ้น ก็จะได้รับเงินปันผล 100 บาท นาย ข มีหุ้นจำนวน 800 หุ้น ก็จะได้ปันผล 8,000 บาท นอกจากนี้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวยังเป็นผู้รับซื้อข้าวที่ผ่านมาตรฐานจากเกษตรกรในราคาที่สูงกว่าท้องตลาดประมาณ 3 บาท เช่น ราคาตลาด กิโลกรัมละ 7 บาท ศูนย์ฯ รับซื้อกิโลกรัม 10 บาท การให้ราคาที่สูงกว่าเป็นเงื่อนไขผูกพันกับสมาชิกที่เปรียบเสมือนค่าความขยันของสมาชิกเกษตรกรแต่ละคนในการดูแลรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นอย่างดี เพื่อไม่ให้มีสิ่งใดเจือปนในเมล็ดพันธุ์จนได้มาตรฐานที่กำหนด จากนั้นคณะกรรมการจะต้องเก็บดูแลรักษาและคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นอย่างดีก่อนการจัดจำหน่าย รับประกันความงอกที่ร้อยละ 80 สำหรับเมล็ดข้าวที่ไม่ได้มาตรฐานจะถูกนำไปสีและจำหน่ายเป็นข้าวเพื่อการบริโภค ทั้งนี้คณะกรรมการผู้ดูแลได้ผ่านการฝึกอบรมการดูแลรักษาและคัดเลือกเมล็ดพันธุ์เพื่อให้ได้มาตรฐานจากวิทยากรด้านการเกษตรของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 เชียงใหม่ และศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่

ที่ผ่านมา ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวผลิตข้าวพันธุ์สันป่าตอง 1 และ แม่ใจ 2 ซึ่งช่วยให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีและราคาถูก อีกทั้งสามารถจำหน่ายข้าวได้ปีละเกือบร้อยตันทำให้มีกำไรและจ่ายปันผลคืนให้กับสมาชิกได้ติดต่อกันระหว่างปี 2555-2556 นับตั้งแต่ปี 2557 กลับต้องประสบกับภาวะขาดทุนจึงยุติการจ่ายปันผล แต่จำนวนเงินหุ้นยังคงอยู่เท่าเดิม อันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ สาเหตุแรก คือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวจนเกิดภาวะเมล็ดพันธุ์ล้นตลาดส่งผลให้ราคาตกต่ำ แต่เดิมในจังหวัดเชียงใหม่มีเพียง 3 ศูนย์ ภายหลังเพิ่มขึ้นมากกว่า 12 ศูนย์ สาเหตุถัดมาเป็นผลสืบเนื่องจากโครงการรับจำนำข้าวที่ทำให้ข้าวราคาสูงกว่าท้องตลาด ศูนย์ฯ ต้องรับซื้อข้าวสันป่าตองที่ผ่านมาตรฐานจากสมาชิกในราคากิโลกรัม 19 บาท ขณะที่ราคาขายในตลาดเพียง กิโลกรัม 12 บาท อีกทั้งยังมีข้าวค้างสต็อกอีก 50 กว่าตัน จึงทำให้ขาดทุนกว่า 400,000 บาทในปี 2557 เหตุสืบเนื่องสุดท้ายที่เปรียบเสมือนผีซ้ำด้ามพลอย คือ หนี้สินค้างชำระจากผู้ซื้อมากถึง 270,000 บาท ซึ่งอยู่ระหว่างการฟ้องร้องดำเนินคดีให้ผู้ซื้อผ่อนชำระคืน จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แม้จะทำให้ความเชื่อมั่นของสมาชิกลดน้อยถอยลงและขาดการพูดคุยกับสมาชิก แต่คณะกรรมการยังคงบริหารศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวมาอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมั่นว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

เหตุปัจจัยความเสื่อมถอยกับแนวทางฟื้นฟู

หลังจากปี 2559 ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้โครงการ ศกบต. ก้าวเข้าสู่ความเสื่อมถอย การประชุมคณะกรรมการ ศกบต. หยุตชะงักงัน และการสนับสนุนกิจกรรมฝึกอบรมของเทศบาลหยุตชะงักงันลงไป คงมีการร่วมกันทำปุ๋ยหมักกันอยู่บ้างเป็นครั้งคราวโดยการสนับสนุนของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 เชียงใหม่ ทั้งนี้มีหลายปัจจัยที่อาจเกี่ยวข้องกับความเสื่อมถอย ได้แก่

- การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของเทศบาลตำบลอนใต้ ซึ่งให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนด้านการเกษตร น้อยลงส่งผลให้การดำเนินงานและการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรขาดความต่อเนื่อง
- คณะกรรมการ ศกบต. เฉื่อยชาลงไป อาจเนื่องด้วยเทศบาลตำบลอนใต้ไม่สามารถเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงการประชุมและการอบรมให้ได้เช่นเคยตามระเบียบของ สตง. หรืออาจเนื่องจากประเด็นการประชุมไม่เอื้อประโยชน์ต่อการสร้างรายได้จากการเกษตร
- การขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลในการประชุมประจำเดือน ที่ช่วยชี้แจงนโยบายและทิศทางการเกษตร คอยกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานด้านการเกษตร และช่วยชี้ช่องทางการสนับสนุนของเทศบาล รวมทั้งประสานงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานด้านการเกษตร ตามความต้องการของเกษตรกร
- การมีส่วนร่วมของชุมชนลดน้อยลงไปเนื่องมาจากความรู้สึกผูกพันหรือรู้สึกเป็นเจ้าของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมีน้อย ที่ผ่านมาศูนย์ฯ เกิดขึ้นจากการจัดตั้งของหน่วยงานราชการ ชาวบ้านไม่ได้มีส่วนร่วมในการสร้างศูนย์ฯ และเป็นเพียงผู้ร่วมกิจกรรมฝึกอบรมเท่านั้น อีกทั้งชาวบ้านยังไม่ให้ความสำคัญกับการทำเกษตรอินทรีย์หรือเกษตรปลอดภัยเพราะเห็นผลช้า ส่วนใหญ่จึงยังคงใช้สารเคมีในการเกษตรอยู่
- ลักษณะกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นการฝึกอบรมเท่านั้น ยังขาดรูปแบบกิจกรรมที่เอื้อให้เกิดการรวมกลุ่มและกระตุ้นการเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง เช่น ช่วยสร้างรายได้ เพิ่มช่องทางการตลาด ช่วยแก้ปัญหาการเพาะปลูก เป็นต้น
- การขาดการติดตามประเมินผลเพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง และขาดการบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อนำเสนอและชี้แจงให้ชาวบ้านเห็นถึงประโยชน์ในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

- ข้อจำกัดของเทศบาลตำบลออนใต้ที่ขาดนักวิชาการการเกษตรในการประสานงานและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง การมีนักวิชาการเกษตรเป็นความสำคัญยิ่งสำหรับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของการกระจายอำนาจที่หล่อมซ้อนกันอยู่ กล่าวคือ การถ่ายโอนการสนับสนุน ศกบต. ให้กับเทศบาลแต่ภารกิจหลักยังคงอยู่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่เทศบาล และคณะกรรมการ ศกบต. ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของศูนย์เรียนรู้ฯ ในฐานะที่เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรและเป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารระหว่างเทศบาล ชาวบ้าน และคณะกรรมการ อีกทั้งยังมีความต้องการที่จะฟื้นฟูการดำเนินงานตามแนวทางต่อไปนี้

- การปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการของคณะกรรมการ ศกบต. โดยมีเทศบาลเป็นที่เล็ง กล่าวคือ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น พร้อมกับพัฒนาระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน หากมีระบบการจัดการที่เข้มแข็งขึ้นก็จะสามารถประสานหน่วยงานด้านการเกษตรและหน่วยงานอื่นให้เข้ามาช่วยสนับสนุนได้มากขึ้น
- การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณของเทศบาลในการฝึกอบรมและวัสดุอุปกรณ์ให้กับศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชาวบ้านนอกเหนือไปจากการจัดฝึกอบรม
- การปรับบทบาทการสนับสนุนของเทศบาล กล่าวคือ การจัดประชุมคณะกรรมการ ศกบต. อย่างต่อเนื่อง การช่วยสื่อสาร ชี้แจงเป้าหมาย และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อกระตุ้นให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโดยอาจใช้รูปแบบของการจัดเวทีประชาคม การเป็นผู้ประสานหน่วยงานการเกษตรที่จะช่วยสนับสนุนความรู้และชี้ช่องทาง การพัฒนาการเกษตร การรับฟังปัญหาและความต้องการของชาวบ้านเพื่อจัดทำแผนด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นผู้ประสานงบประมาณจากหน่วยงานอื่นให้ช่วยสนับสนุนโครงการของคณะกรรมการ ศกบต. และสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างต่อเนื่อง
- การยกระดับศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรได้อย่างครบวงจร ทั้งด้านการผลิต การตลาด การเพิ่มรายได้ และการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น ศัตรูพืช ภัยแล้ง
- การพัฒนาคนโดยคัดเลือกเกษตรกรที่มีความสามารถให้เป็นวิทยากรหรือเป็นที่เล็งด้านเกษตรอินทรีย์หรือเกษตรปลอดภัย ตลอดจนให้เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ศกบต.